

FORORD

Lytteforståelse

I dette nummer af Sprogforum er der fokus på det pædagogiske arbejde med lytteforståelse. Noget der går igen i artiklerne, er en vægtning af at lytning foregår i interaktion og derfor skal trænes gennem interaktionelle opgaver. Endvidere er der et varieret udbud af praktiske opgaver til brug i undervisningen.

Jørgen Gimbel giver i sin artikel *Lyttestrategier i dansk som andetsprog* et overblik over hvilke forhold der er afgørende for om lytning fører til forståelse. Han understreger at en vigtig forudsætning for overhovedet at begynde at forstå, er opfattelse af lyd. Et andet forhold som er centralt for lytteforståelsen, er at arbejde med lyttestrategier.

Pia Zinn Ohrt byder med artiklen *Lytteøvelser med to forskellige formål* med baggrund i italiensk på interessante pædagogiske forslag til hvordan man kan arbejde med lytteforståelse. Der er eksempler på såvel analytiske lytteopgaver med fokus på form som funktionelle øvelser.

Cathrine Brouwer understreger i sin artikel *Samtale fremmer forståelse* at lytning er mange ting og oftest foregår i en interaktiv proces hvor man både skal lytte og tale samtidig. Lytteforståelse skal derfor også trænes i kommu-

nikative sammenhænge. Hun går tæt på det talte sprog og viser hvor mange forskellige dele der skal afkodes før en egentlig forståelse kan opnås.

Kirsten Andersen og Holger Hermansen advarer i *Forhandlig om forståelse* mod lyttearbejde der alene drejer sig om testlignende selektiv søgelytning, og præsenterer en fremgangsmåde hvor lyttearbejde bliver en aktiv, medskabende proces.

Birte Larsen byder i *Lyt og skriv* på forskellige måder at arbejde med den såkaldte dictogloss. Noget afgørende - til forskel fra f.eks. den traditionelle diktat - er at der her anvises aktivitetsformer som udfordrer elever og kursister til at tænke sig om, at løse problemer og på den måde at komme videre i deres intersprogsudvikling. Hvor en traditionel diktat er en testning af om man kan huske hvad man har lært, er dictoglossens rationale at bringe den lærende til at give sig i kast med at løse sproglige problemer. Arbejdsformerne fremmer den sproglige opmærksomhed og bevirker at kursister og elever får bedre mulighed for at klargøre sig egne styrker og svagheder. De finder ud af hvad de ved, og ikke mindst hvad de ikke ved.

Sten Clod Poulsen sætter i sin artikel *At lytte er at respektere* fokus på vigtig-

heden af at lytte åbent og opdagende i samtalen. Dette kræver både en ansvarlig lytter, der ikke i et væk afbryder, og en ansvarlig fortæller, der har et kommunikativt sigte, og som er opmærksom på sin lyttende partner. Med dette som formål præsenterer Sten Clod Poulsen et træningskoncept for kommunikativ kompetenceudvikling.

Nanna Bjargum præsenterer i *Diktat - også en lytteaktivitet* et idekatalog over forskellige måder at arbejde med diktat på som alle involverer aktiv problemløsning og medskaben. Herved bliver diktaten ikke blot en mere eller mindre gold testning af hvad eleverne kan huske, men som ved dictoglossen giver arbejdsformerne mulighed for sproglig udvikling.

Eva Dam Jensen diskuterer i sin artikel *Lytning, forståelse og indlæring: Er der en sammenhæng?* forholdet mellem lytning, forståelse og læring. Alene at indholdslytte er ikke tilstrækkeligt for tilegnelsen af korrekthed på et andet sprog. Det er derfor nødvendigt med forskellige typer lytning, og her anbefaler Eva Dam Jensen videoen som et af de bedste hjælpemidler til både at træne lyttefærdigheden og til at give mulighed for at danne hypoteser om sproglige strukturer.

Birgitte Sally giver i *Brug 'pyk' i lytteundervisningen* eksempler på hvordan eleverne selv kan lave lytteøvelser til hinanden, og hvordan selve arbejdet med at lave disse øvelser fører megen læring med sig.

Hans Jørgen Ladegaard ser i sin artikel *Sprog skaber folk* på sproglig tolerance og beskriver hvordan accent og dialekt viser sig at være afgørende for den måde vi opfatter vores medmennesker på. Det giver stof til eftertanke, al den stund størsteparten af de voksne indvandrere vil blive ved med at tale dansk med accent.

På de åbne sider appellerer **Mette Toft** i artiklen *Dramatisk dansk* til at overlade tøjlerne noget mere til kursisterne. Det gør hun med dramatisering af et eventyr som eksempel.

I kronikken beskriver **Klavs Odgaard Christensen** hvordan den sproglige mangfoldighed fungerer i Schweiz, og han drager paralleller til den sprogpoltiske debat i Danmark.

REDAKTIONEN